

RUGĀJU NOVADA EGLAINES PAMATSKOLA

Reģistrācijas numurs 4212900422, Skolas iela 3, Benislava, Lazdukalna pagasts, Rugāju novads, LV 4577;
tālrunis 26119447, e-pasts eglaine-lazdukalns@inbox.lv

2020. gada 28. decembrī

Nr. 1.8/1

Rugāju novada Eglaines pamatskolas Karjeras izglītības programma

Satura rādītājs

1. Karjeras izglītība.....	3
2. Karjeras izglītības mērķis, uzdevumi un pamatprincipi.....	4
3. Karjeras izglītības saturs.....	4
4. Karjeras izglītības satura īstenošanas plāns:.....	6
5. Karjeras izglītībā izmantojamās metodes.....	8
6. Karjeras izglītības vērtēšana.....	10
7. Ieteicamā literatūra un interneta avoti karjeras izglītības īstenošanai.....	11

1. Karjeras izglītība

Mūsdienās karjeras jēdziena saturs ir ievērojami paplašinājies. Termins “karjera” ir jāsaprot kā cilvēka resursu efektīva izmantošana dzīves mērķu sasniegšanai, cilvēka mērķtiecīga darbība savu kompetenču pilnveidei un izaugsmei visa mūža garumā. Tas ir nepārtraukts mācīšanās un attīstības process, tā ir cilvēka virzība visa mūža garumā gan sociālajā, gan profesionālajā jomā.

21. gadsimtā situācija pasaulē ir krasi mainījusies, jo globālā tirgus un uz zināšanām balstītas ekonomikas un sabiedrības apstākļos indivīdiem ir nepieciešams nepārtraukti uzlabot savas prasmes un apgūt jaunas kompetences. Jāapzinās, ka mainās pašas profesijas, to saturs un attiecīgi arī kompetences konkrēto darba uzdevumu veikšanai, tāpēc ir jābūt gatavam arī turpināt mācīties. Karjeras attīstības atbalstu vairs nevar uzskatīt vienīgi par lietderīgu atbalstu indivīdam pārejā no viena izglītības līmeņa uz citu un no mācībām uz darbu. Lai pielāgotos mainīgajam darba tirgus vajadzībām un uzņēmumu konkurētspējai, ir jāspēj ātri reaģēt darba vides mainīgajos procesos, radot efektīvu rezultātu. Ilgstoša mācīšanās ir tieši tas, kas mūsdienās ir kļuvusi par galveno faktoru konkurences izturēšanā un veiksmē. Lai noturētos darba tirgū, indivīdam ir pašam jāklūst par savu karjeras resursu un darba vides procesu vadītāju. Ja indivīds (ne tikai jaunieši, bet arī pieaugušie) nav apguvis karjeras vadības prasmes, viņš arī nespēj īstenot savas personīgās dzīves un savas karjeras veiksmīgu virzību un attīstību.

Karjeras attīstība ir indivīda personīgās dzīves, mācību un darba vadības process mūža garumā. Tas ir nepārtraukts process, kura gaitā cilvēks izmanto informāciju par sevi, un apkārtējo pasauli, analizē un pielieto to, lai izvēlētos savu nodarbošanās jomu un pēc tam jau konkrētu profesiju.

Karjeras izglītība ir plānots pasākumu, kursu un programmu nodrošinājums izglītības iestādēs, lai palīdzētu izglītojamajiem attīstīt prasmes savu interešu, spēju un iespēju samērošanā, savu karjeras mērķu izvirzīšanā, karjeras vadīšanā; sniegtu zināšanas un izpratni par darba pasauli, tās saikni ar izglītību, par karjeras plānošanu un tālākizglītības iespējām, kā arī nodrošinātu efektīvu dalību darba dzīvē.

Plānojot savu personīgo dzīvi, veidojot profesionālo karjeru un izvēloties profesiju, ir svarīgi saprast – ko pats cilvēks GRIB, VAR un ko VAJAG sabiedrībai.

GRIBU – tās ir cilvēka intereses, vēlmes, centieni, būtiskais dzīvē un darbā. Iespējams, ka, nosaucot visas savas intereses, vēlmes, nodarbošanos, kas saista, patīk un ko gribētos darīt, būtu ļoti garš saraksts. Daudziem ir plašs interešu loks, un ir visai grūti izšķirties, kuru no savām interesēm izvēlēties profesionālajai realizācijai, bet ko atstāt kā vaļasprieku. Lai pieņemtu pareizo lēmumu, nepieciešams izzināt potenciālās darbības virziena/profesijas saturu, darba pienākumus un apstākļus.

VARU – tās ir cilvēka prasmes, zināšanas, spējas, īpašības, stiprās puses, kā arī veselības stāvoklis, visas profesionāli nozīmīgās īpašības. Kad ir noskaidrotas profesionālās intereses, svarīgi saprast, vai indivīdam piemīt šīm interesēm atbilstošas spējas. Spējas vispilnīgāk atklājas un attīstās tieši darbībā, mācībās vai jau praktiskajā darbā.

VAJAG – tās ir profesijas un kompetences, kas konkrētajā vietā un laikā darba tirgū ir pieprasītas, kādi speciālisti un kādas kompetences ir nepieciešamas nākotnē. Izvēloties izglītības virzienu ir jāzina, kādas kompetences var apgūt izglītības iestādes piedāvātajās programmās.

2. Karjeras izglītības programmas mērķi, uzdevumi un pamatprincipi

1. Karjeras izglītības mērķis ir organizēt izglītības saturu un izglītības ieguves procesu atbilstoši MK 2018. gada 27. novembra noteikumu Nr. 747 "Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem" prasībām, integrējot specifiskus mērķus:

1.1. nodrošināt izglītojamam pašizpētei, karjeras izpētei un karjeras plānošanai un vadīšanai nepieciešamo pamatzināšanu un pamatprasmju apguvi;

1.2. radīt pamatu savlaicīgu, apzinātu un ar iespējām sabalansētu personīgo lēmumu pieņemšanai par turpmāko izglītību.

2. Karjeras izglītības uzdevumi:

2.1. nodrošināt katram izglītojamam pašnovērtēšanas metožu apguves iespējas;

2.2. palīdzēt izmantot zināšanas par sevi, lai izprastu savas spējas, stiprās puses, intereses, prasmes un talantus, pieņemtu lēmumus, noteiktu mērķus;

2.3. veidot katrā izglītojamā interesi par karjeru, iepazīstinot ar darba pasaules un ar to saistīto izglītību daudzveidību;

2.4. nostiprināt un attīstīt karjeras kontekstā nepieciešamās caurviju prasmes – kritisko domāšanu un problēmrisināšanu, jaunradi un uzņēmējspēju, pašvadītu mācīšanos, sadarbību, pilsonisko līdzdalību un digitālo pratību, lai prastu un vēlētos patstāvīgi mācīties mūža garumā, plānotu un vadītu savu izziņas procesu, veidotu pozitīvas attiecības un pieņemtu atbildīgus lēmumus;

2.5. rosināt skolēnus laikus un mērķtiecīgi apzināties savas intereses, turpmāko studiju un profesionālās darbības virzienus un iespējas;

2.6. piedāvāt daudzveidīgas darbības un karjeras izglītības pieredzi mācību procesā, kvalitatīvu un daudzpusīgu informāciju par turpmāko studiju un profesionālās darbības iespējām, individualizētas konsultācijas un atbalstu.

Karjeras izglītības īstenošanas pamatprincipi:

- Karjeras izglītība ir izglītības sastāvdaļa kas harmoniski integrēta visā izglītības procesā.

- Karjeras izglītība ir visas izglītības iestādes atbildība.

- Īstenojot karjeras attīstības atbalsta pasākumus tiek ievērotas vecumgrupu intereses un vajadzības.

- Izvirzīti objektīvi un sasniedzami mērķi, karjeras attīstības atbalsta pasākumi – īstenojami.

- Pasākumiem jābūt orientētiem uz zināšanu un prasmju apguvi.

3. Karjeras izglītības saturs

Karjeras izglītības programmas apguves organizācijas pamatnosacījums ir – īstenot karjeras izglītību tā, lai izglītojamais iegūtu gan zināšanas konkrētā izglītības jomā (pašizpēte, karjeras izpēte, karjeras plānošana un vadība) un formā (mācību priekšmetu stunda, klases stunda, konsultācijas, ārpusstundu pasākumi), gan universālas, vispārējas prasmes, saistītas ar darbības pieredzi, kas palīdzētu rīkoties gan iepriekš zināmās, gan jaunās dzīves situācijās.

Katra karjeras izglītības joma – pašizpēte, karjeras izpēte un karjeras vadība – ietver vairāku mācību priekšmetu un audzināšanas darba saturu, tā pilnveides virzienu integrācijas aspektā.

Karjeras izglītībā sasniedzamo spēju un prasmju attīstību atspoguļo galvenie izglītošanas aspekti:

1. Pašizpaušmes un radošais aspekts: radošās darbības pieredze, pastāvīga iespēja meklēt un atrast risinājumu praktiskām problēmām, atklāt kopsakarības.

2. Analītiski kritiskais aspekts: intelektuālās darbības pieredze – patstāvīga, loģiska, motivēta, kritiska un produktīva domāšana; prasme pamatot savu viedokli pagātnes, tagadnes un nākotnes saiknes kontekstā.

3. Morālais un estētiskais aspekts: izpratne par morāles jēdzieniem cilvēku savstarpējā saskarsmē, par cilvēka tiesībām uz vienlīdzību.

4. Sadarbības aspekts: prasme sadarboties, strādāt komandā, uzklaust un respektēt dažādus viedokļus, pieņemt lēmumus un uzņemties atbildību par to īstenošanu, atbildīgi rīkoties konfliktsituācijās, rūpēties par savu un līdzcilvēku drošību un meklēt palīdzību atbilstošās institūcijās un dienestos.

5. Saziņas aspekts: praktiska pieredze valodas lietošanā; prasme sazināties vairākās valodās (rakstīt, runāt, lasīt), prasme publiski uzstāties, izteikt un pamatot savu viedokli, prezentācijas prasmes.

6. Mācīšanās un praktiskās darbības aspekts: prasme patstāvīgi plānot, organizēt un īstenot mācīšanos; dažādu zināšanu un prasmju lietošana praktiskajā darbībā; prasme mācību procesā izmantot dažādu veidu informāciju, konsultēties, atrast palīdzību; prasme izmantot modernās tehnoloģijas.

7. Matemātiskais aspekts: matemātikas izmantošana praktiskajā dzīvē (budžeta plānošana, izglītības izmaksu aprēķināšana, salīdzināšana u.c.).

Katrs aspekts tiek īstenots visās karjeras izglītības jomās, taču ne vienādā mērā.

Pamatjoma “Pašizpēte” ietver šādas saturiskas tēmas:

1. Mana identitāte, paštēls, manas rakstura īpašības.
2. Manas intereses, hobiji, spējas, brīvais laiks.
3. Mana ģimene, tās loma, tradīcijas.
4. Sevis iepazīšanas un izpētes veidi, to sasaiste ar iecerēto profesiju, pašnovērtēšana;
5. Attieksmes un vērtības.
6. Prasme sadarboties, risināt konfliktus.
7. Mana veselība un nākotnes nodomi.
8. Mācīšanās prasmes, mācību sasniegumi, to saistība ar nākotnes nodomu īstenošanu.
9. Pašaudzināšana.

Pamatjoma “Karjeras izpēte” ietver šādas saturiskas tēmas:

1. Darba nozīme cilvēka dzīvē.
2. Populāras un sabiedrībā augstu vērtētas profesijas, profesiju daudzveidība, to tipi.
3. Manu vecāku darba dzīve.
4. Informācijas avoti un izglītības pasaules pētīšana.
5. Profesionālā kvalifikācija un tās ieguve.
6. Darba tirgus un nodarbinātība.

7. Sociālā vide un nodarbinātība.
8. Izglītības veidi un līmeņi, dažādas izglītības iestādes.
9. Darba likumdošana, darba drošība.
10. Pašnodarbinātība.

Pamatjoma “Karjeras plānošana un vadība” ietver šādas saturiskas tēmas:

1. Lēmumu pieņemšanas paņēmieni karjeras plānošanai.
2. Lēmuma pieņemšana par karjeru. Dažādu faktoru ietekme (ģimene, skola, draugi, sabiedrība u.c.).
3. Dažādu karjeru pozitīvie un negatīvie aspekti.
4. Kad viss nenorit tā, kā plānots.
5. Mani nākotnes mērķi un to sasniegšanas plāns (īstermiņa un ilgtermiņa plānošana).
6. Pārmaiņas manā dzīvē.
7. Komandas darba pieredze.
8. Praktisko iemaņu gūšana dažādās profesijās.
9. Sevis prezentēšana.

4. Karjeras izglītības satura īstenošanas plāns

Karjeras izglītība tiek īstenota, izmantojot dažādas darba organizācijas formas:

- mācību priekšmetu stundas;
- klases stundas;
- individuālās nodarbības;
- ārpusstundu pasākumi (individuālās nodarbības, projektu darbs, mācību ekskursijas, tikšanās ar nozaru, mācību iestāžu, sabiedrisko organizāciju pārstāvjiem, skolas absolventiem, Ēnu dienas u.c.).

Mācību priekšmetu stundās – atbilstoši skolas karjeras izglītības programmai un mācību priekšmetu skolotāju tematiskajiem plāniem.

Klases stundās atbilstoši klases stundu tematiskajam plānam, kas sastādīts atbilstoši skolas karjeras izglītības programmai.

Klašu grupa: 1. – 3. klase

N.p.k.	Stundu temati	Plānotais sasniedzamais rezultāts
1.	Profesiju daudzveidība. Manu vecāku, ģimenes locekļu darbs	- Zina, kur un par ko strādā vecāki un citi ģimenes locekļi. - Zina nosaukt profesijas, kurās strādā cilvēki izglītojamā dzīvesvietā un izprot viņu nozīmību vietējās sabiedrības dzīvē.
2.	Mani pienākumi ģimenē. Mani vaļasprieki Mana sapņu profesija	- Gūst priekšstatu par ikdienas darbu un interešu, vaļasprieku saistību ar profesijām, gūst izpratni par to dažādību.
3.	Dienas režīms	- Prot izplānot savu dienas režīmu un tam sekot, paredzot laiku mācībām, pienākumiem mājās, vaļaspriekiem un atpūtai.

4.	Mācības - izglītojamā darbs	<ul style="list-style-type: none"> - Apzinās savu galveno pienākumu mācīties, spēj mācīties patstāvīgi un koncentrējas mācību uzdevumu apguvei un izprot savu atbildību sekmīgā mācību procesā. - Prot izmantot stundās apgūto ikdienā.
5.	Karjeras vīzija	<ul style="list-style-type: none"> - Mācās domāt par savu nākotni, iepazīstot dažādas profesijas, apgūst darba prasmes.

Klašu grupa: 4. – 6. klase

N.p.k.	Stundu temati	Plānotais sasniedzamais rezultāts
1.	Es un mani dotumi	<ul style="list-style-type: none"> - Apzinās savas stiprās un vājās puses, kā arī savas intereses, spējas.
2.	Mani darba ieradumi Sadarbības prasmes	<ul style="list-style-type: none"> - Prot plānot savu dienas režīmu, ievērojot savas un citu intereses un iespējas. - Prot sadarboties ar dažāda vecuma cilvēkiem
3.	Brīvais laiks un tā izmantošana	<ul style="list-style-type: none"> - Izzina un izmanto daudzpusīgas lietderīga brīvā laika pavadīšanas iespējas, atrodot savām spējām un vēlmēm atbilstošāko.
4.	Mācīšanās prasmes un sasniegumi	<ul style="list-style-type: none"> - Mācās dokumentēt savus sasniegumus. - Apzinās zināšanu nozīmi nākotnē, spēj sevi motivēt mācību darbam un cenšas sasniegt savām spējām atbilstošus rezultātus.
5.	Profesiju daudzveidība, prestižs un pievilcība	<ul style="list-style-type: none"> - Izprot profesiju veidus un tajās veicamo darba specifiku: fizisks – garīgs darbs, darbs telpās – darbs ārā u.tml. - Izprot dažādo profesiju lomu sabiedrības dzīvē un veido priekšstatus par savu iespējamo nākotnes profesiju. - Pētot profesiju daudzveidību, domā par savām nākotnes iecerēm, par savām iespējām pilsētā/novadā/valstī.
6.	Lietišķā valoda, tās nozīme ikdienas dzīvē	<ul style="list-style-type: none"> - Izkopj savu valodas kultūru. - Izprot publiskas uzstāšanās būtību un ir apguvis prasmes tajā piedalīties, prezentējot dažādus darbus un uzstājoties.

Klašu grupa: 7. – 9. klase

N.p.k.	Stundu temati	Plānotais sasniedzamais rezultāts
1.	Vajadzības, vēlmes un spējas. Pašvērtējums	<ul style="list-style-type: none"> - Ir objektīvi izvērtējis, pārzina savus dotumus, spējas un intereses, samēro savas intereses un spējas, personīgās īpašības un vērtības. - Novērtē sava gribasspēka, neatlaidības un personīgā ieguldījuma nozīmīgumu dzīves mērķu sasniegšanā. Novērtē savu sasniegumu rezultātus.

2.	Savu interešu, spēju un dotību attīstīšana	<ul style="list-style-type: none"> - Saprot, kā skolā, ārpuskolas aktivitātēs un ikdienā var attīstīt savas intereses, spējas un dotības - Apzinās interešu izglītības un brīvprātīgo darba nozīmi savas pašattīstības veicināšanā.
3.	Izglītības vērtība	<ul style="list-style-type: none"> - Izprot saistību starp izglītību, profesiju un nodarbinātību. - Apzinās izglītību kā vērtību, ir motivēts turpināt izglītību. - Izprot Latvijas izglītības sistēmu un savas tālākās izglītības iespējas. - Zina dažādus avotus, kur meklēt informāciju par izglītības iespējām.
4.	Profesiju daudzveidīgā pasaule	<ul style="list-style-type: none"> - Apzinās karjeras nozīmi cilvēka dzīvē un saprot karjeras plānošanas pamatnosacījumus. - Prot savākt, apkopot un analizēt atbilstošu informāciju par profesijām, izzina savas turpmākās izglītības iespējas. - Ir apzinājis sev saistošās profesijas. Iesaistās darba izmēģinājumos. Ir iegūtas zināšanas par vietējo darba tirgu.
5.	Individuālā karjeras plāna izveide	<ul style="list-style-type: none"> - Ir apgūtas plānošanas prasmes un veicināta spēja uzņemties atbildību par savu plānu īstenošanu. - Prot pieņemt ar karjeras izvēli saistītus lēmumus. - Ir izveidota un regulāri tiek papildināta savu sasniegumu mape (portfolio).

5. Karjeras izglītībā izmantojamās metodes

Metode	Prasmes
Anketēšana, aptauja	Apgūst izteikt savu domu konkrēti un īsi. Ir ieinteresēts izzināt sevi, savas izglītības iespējas, darba pasaules iespējas.
Analīze	Prot izvērtēt savas vērtības vispārpieņemto dzīves vērtību kontekstā ņemot vērā „gribu, varu, vajag” aspektu.
Brīvais raksts	Veido prasmi brīvi izteikt rakstiski savas domas un izjūtas.
Darbs ar dažādiem informācijas avotiem	Prot atrast, atlasīt un izvērtēt informāciju.
Darbs grupās un pāros	Apgūst iemaņas darboties komandā, plānot darbu, sadalot pienākumus. Veidot prasmes sadarboties, uzklaut otrus, pārrunāt neskaidrības, ja nepieciešams, ievērot kompromisu
Diskusija	Mācās izteikt mutiski savu viedokli, to pamatot, argumentēt, uzklaut citu domas, meklēt problēmu risinājumu.

Ekskursija	Iepazīstas ar reālu darba vidi, karjeras iespēju daudzveidību, jaunām tehnoloģijām.
Eseja	Apgūst prasmi izteikties, pamatot savu viedokli, apgūst argumentācijas prasmes rakstiskā veidā.
Ēnu diena	Iepazīst tuvāk darba vidi, izvēlētās profesijas plusus un mīnus. Veidot iemaņas rakstīt CV, motivācijas vēstules, iesniegumus.
Individuālais darbs	Apgūst prasmi izteikties, pamatot savu viedokli, apgūst argumentācijas prasmes rakstiskā veidā.
INSERT metode	Apgūst prasmi izvērtēt informāciju.
Intervija	Apgūst prasmi sarunāties: uzklaut sarunas biedrus, formulēt konkrētus jautājumus, atbildēt uz sarežģītiem jautājumiem, veidot lietišķu dialogu.
IT izmantošana	Attīsta prasmi lietot mūsdienas tehnoloģijas informācijas iegūšanā, saglabāšanā un apkopošanā.
Pašvērtējums	Attīsta kompleksu savas darbības, uzskatu, spēju, interešu, rakstura novērtēšanas un analīzes prasmi.
Pētījums	Apgūst prasmi strādāt ar problēmsituāciju: formulēt problēmu, veidot risinājuma plānu, izvērtēt gaidāmo rezultātu, meklēt alternatīvu risinājumu, pieņemt lēmumu, iegūt praktiskas iemaņas pētnieciskajam darbam.
“Prāta vētra”	Izprot, ka jebkuru neskaidru jēdzienu var izskaidrot, ja izsaka dažādus viedokļus, tos sistematizē un analizē.
Projekts	Apgūst prasmi plānot darbu, strādāt patstāvīgi, sadarboties ar citiem, iegūt un izvērtēt informāciju, saistīt teoriju ar praksi, izdarīt secinājumus, prezentēt rezultātus.
Prezentācija	Apgūst prasmes un iemaņas parādīt sevi un savu padarīto darbu.
Spēles	Apgūst prasmi iekļauties kolektīvā, veidot saskarsmi, prast novērtēt sevi salīdzinājumā ar citiem Iejusties lomās, kas no skolēna būtības, bet kurās viņi ikdienā var nokļūt. Iemācīties modelēt dažādas problēmsituācijas.
SVID analīze	Apgūst iemaņas izvērtēt pašreizējo situāciju un attīstības iespējas.
T- tabula	Apgūst iemaņas izvērtēt parādību no vairākiem aspektiem.
Tests	Rosināt iegūt informāciju par kādu jomu intereses radīšanai.
Tikšanās	Iegūst informāciju par kādu jomu intereses radīšanai.
Venna diagramma	Mācās noteikt kopīgo un atšķirīgo, definēt slēdzienu.

6. Karjeras izglītības vērtēšana

Skolēnu sasniegumi karjeras izglītībā tiek vērtēti īsi rakstiski vai mutiski raksturojot skolēnu mācību darbību, darba stilu, attieksmi un izaugsmes dinamiku šādu zināšanu, prasmju, iemaņu (kompetenču) apguvē un izmantojot pašvērtējumu:

1. Pašizpētē:

- 1.1. skolēns apgūst un izmanto zināšanas par sevi, savu ģimeni, lai izprastu savas spējas, dotumus, stiprās puses, intereses, prasmes, kā tos redz pats un citi
- 1.2. skolēns demonstrē pozitīvas starppersonu prasmes un cieņu pret daudzveidīgo, lai veicinātu savas karjeras attīstību;
- 1.3. skolēns atzīst, ka izaugsme un pārmaiņas ir karjeras attīstības neatņemama sastāvdaļa;
- 1.4. skolēns spēj noteikt svarīgākos faktorus, kas ietekmē viņa attieksmi pret mācībām, darbu, vērtībām, rīcību un izturēšanos;
- 1.5. skolēns izmanto zināšanas par sevi, lai pieņemtu lēmumus un noteiktu mērķus;

2. Karjeras izpētē:

- 2.1. skolēns spēj izskaidrot terminu “karjera” tā plašākajā nozīmē;
- 2.2. skolēns spēj vispārīgi aprakstīt, kas ir darba tirgus un kādas ir izglītības un profesionālās apmācības iespējas dažādās izglītības iestādēs;
- 2.3. skolēns spēj atrast atbilstošus informācijas avotus par karjeras iespējām, sameklēt, analizēt un izmantot informāciju par dažādām karjeras iespējām;
- 2.4. skolēns zina, ka personīgās veselības stāvoklis varētu būt šķērslis dažu profesiju izvēlē;
- 2.5. skolēns spēj izmantot zināšanas par darba pasauli un ārpusklases pasākumos gūto pieredzi, lai paplašinātu savas karjeras iespējas;
- 2.6. skolēns spēj formulēt savas izglītības iespējas pēc pamatizglītības iegūšanas;

3. Karjeras plānošanā un vadīšanā:

- 3.1. skolēns prot izvēlēties un izmantot atbilstošas lēmumu pieņemšanas metodes;
- 3.2. skolēns prot salīdzināt dažādas iespējas, kā kritērijus izmantojot gan personisko pieredzi, gan informāciju no dažādiem avotiem;
- 3.3. skolēns prot reāli plānot savu darbību un nenovirzīties no sava mērķa;
- 3.4. skolēns zina, kādas ir prasības un kas jādara, iestājoties izvēlētajā izglītības iestādē;
- 3.5. skolēns izprot savas un potenciālā darba ņēmēja tiesības
- 3.6. skolēns prot sazināties un sadarboties ar citiem cilvēkiem dažādās dzīves situācijās;
- 3.7. skolēns prot apkopot, uzturēt un izmantot savu personīgo un citu nepieciešamo informāciju, stājoties citā izglītības iestādē vai darbā, kā arī to mutiski un rakstiski prezentēt.

Skolēnu mācību sasniegumu pierādījumi – pašizpētes, karjeras izpētes un karjeras vadības darba materiāli — tiek uzkrāti skolēnu darba mapēs (Karjeras portfolio). Skolēnu karjeras izglītības sasniegumi tiek vērtēti ne retāk kā vienu reizi gadā, informējot vecākus (aizbildņus) par izglītojamā zināšanām, prasmēm, iemaņām un sasniegumu attīstības dinamika.

7. Ieteicamā literatūra un interneta avoti karjeras izglītības īstenošanai

1. Normens Amundsons „Aktīvā iesaistīšanās” (Active Engagement), Ergon Commuciations, VIAA , programmas Euroguidance ietvaros, 2016.
2. Darba burtnīca sekmīgai dzīvei un karjerai “Mans Karjeras stāsts”. VIAA, programmas Euroguidance ietvaros, 2018.
3. Dzīves plānošanas rokasgrāmata. VIAA, programmas Euroguidance ietvaros, 2017.
4. Mans bērns izvēlas karjeru (2010). VIAA, programmas Euroguidance ietvaros, 2010.
5. Karjeras izglītība skolā, VIAA, 2009.
6. Metodiskie ieteikumi „ Karjeras izglītība 7.-9. klasei” Skolotāju rokasgrāmata ,ESF, prof.izgl. attīstības aģentūra, 2006.
7. Metodiskie ieteikumi „ Karjeras izglītība 8. klasei” ,ESF, PIAA, 2006.
8. Metodiskie ieteikumi „ Karjeras izglītība 9. klasei., ESF, PIAA, 2006.
9. Mācību metodiskais līdzeklis “Karjeras kompass”, CINOP Euroguidance The Nederlands, 2013.
10. Karjeras izglītības mērķi pamatskolā (ieteikumi skolotājiem un klases audzinātājiem), ESF, PIAA, 2004.
11. Karjeras iespēju izpēte (metod. palīglīdzeklis skolotājiem un klašu audzinātājiem) 2003.g.
12. Karjeras attīstības atbalsts / Izglītība, konsultēšana, pakalpojumi. Valsts Izglītības satura centrs
13. Korna E., Karjeras izglītība. Rīga: Raka, 2011.
14. Kurš mācību priekšmets man patīk vislabāk? Padomi veiksmīgai karjeras izvēlei. VIAA, Karjeras atbalsta departaments, 2008.g.
15. Metodiskie ieteikumi „ Karjeras izglītība 7. klasei” ,ESF, PIAA, 2006.
16. Inta Lemešonoka, Kompetenču pieeja karjeras izglītībā skolā. Rokasgrāmata skolotājiem., Zvaigzne ABC, 2018.
17. Inta Lemešonoka, Vecāku atbalsts bērnam veiksmīgas karjeras veidošanā. Rokasgrāmata skolotājiem un vecākiem., Zvaigzne ABC, 2019.
18. http://viaa.gov.lv/lat/karjeras_atbalsts/lat_karjeras_atbalsts/karjeras_atbalsts_jaunumi/ - karjeras atbalsts.
19. <http://www.niid.lv/> - materiāli un informācija karjeras atbalstam, par profesionālās un augstākās izglītības iestādēm, karjeras izglītības testi. Interesu un prasmju noteikšanas testi, darba tirgus un 20. <http://www.occupationsguide.cz/en/> karjeras izvēles gids (eng.) - Interesu un prasmju noteikšanas testi.
21. www.izm.gov.lv - par profesionālās un augstākās izglītības iestādēm
22. www.piaa.gov.lv - par profesionālās un augstākās izglītības iestādēm, mācību kursiem un izglītības un darba iespējām ārzemēs.
23. www.visc.gov.lv – profesiju standarti, aktuālais izglītībā.
24. www.sf.gov.lv - par studiju un studējošo kreditēšanas jautājumiem.
25. <http://www.profesijupasaule.lv/> - informācija par profesijām, karjeras iespējām.
26. www.prakse.lv - sadaļa “Studijas “
27. <http://www.izm.gov.lv/lv/studentiem-> Informācija par stipendijām, studiju un studējošā kredītiem
28. www.uzdevumi.lv - sadaļa "Kur mācīties" informācija par studijām un studiju programmām.
29. www.careercenteronline.org - Virtuālais karjeras centrs (e-konsultēšana, e-apmācība, resursi)
30. www.izmpic.gov.lv profesionālā izglītība, EK Karjeras konsultēšanas un informācijas tīkls.
31. www.enudiena.lv
32. <https://www.latvijaskvalifikācijas.lv/>